

Indretning og økonomi i komposteringsstald

Thorkild Nissen, Kvægbrugskonsulent i Økologisk Landsforening

Det ku' vær så godt...

- For dyrevelfærden
- For miljøet
- For økologien

Indretning

- Næsten som en dybstrøelsesstald
- Kummen 80-100 cm dyb og uden trapper
- Mulighed for regulering af kotrafik
- Beluftsningerør i bunden
- Højtryksblæser
- Ventilator i loftet?

Strøelse

- Gran
- Løvtræer
- Have/park-affald
- Supplering ?
 - Halm
 - Separeret gylle

Kompostering – en aerob proces

- Iltning
 - Mekanisk bearbejdning
 - Harve
 - Gruber
 - fræser
 - Højtryksblæser igennem rør i bunden af kummen
 - Blæs
 - Sug

Temperatur

- Imellem 50 og 65
 - Yverbakterier dør
 - 50-60 liter væske/ko/dag fordamper
 - Ammoniak bindes

Økonomi/arbejde

Plus

- I forhold til dybstrøelse
 - Ingen halmlade
 - Billigere udmugning
 - Der skal ikke strøs dagligt
- I forhold til sengebåse
 - Ingen inventar
 - Mindre gyllebeholder
 - Ingen daglige strø og skrabeopgaver

Minus

- Blæser, ventilator og rør i bunden
- 1-2 daglige fræsninger/harvninger
- 8-15 m³ flis/ko/år

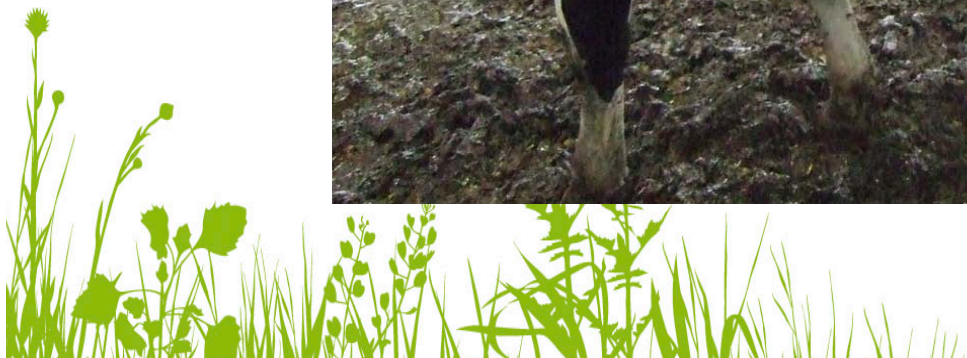
Der var én

Der var to

Der var tre

Der var fire

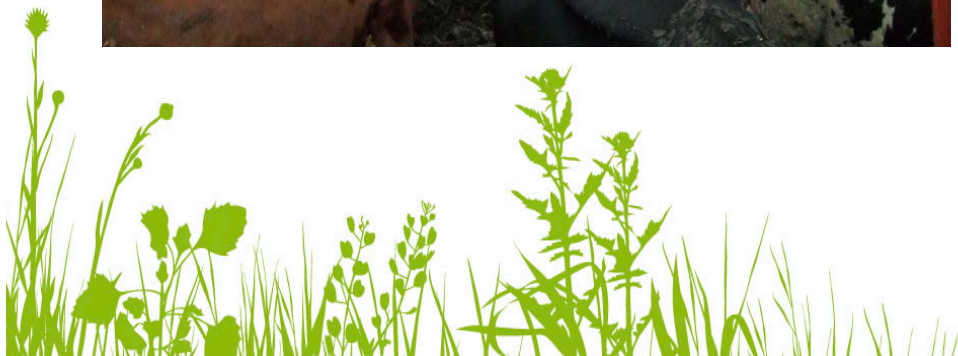
Der var fem

Der var seks

.. som gik i gang.

..men der er kun to, som ikke har kørt halm ind

- De to har begge
 - Lagt rør i bunden
 - Kørt 1 kubikmeter flis ind per kvadratmeter stald
 - Over 10 kvadratmeter liggeareal per ko
 - Fået temperaturen op over 50 grader
 - Og herefter ikke problemer med yverbetændelse
 - Lave celletal
 - Meget at lære om komposteringsstald endnu

”Anbefalinger”, så langt

- Flis
 - Blandet frisk løvflis til hurtig opstart
 - Tørt flis til efterfyld
 - Blandet flis frem for én træsort
 - Frisk poppel er for vådt
 - Sorteret have/park-affald kan bruges, hvis det er sorteret rigtigt

”Anbefalinger så langt”

- Måtten
 - Minimum 70 centimeter tyk
 - Svarer til 1 kubikmeter flis per kvadratmeter
 - Startes op inden det bliver vinter
 - Tredelt
 - Isolerende lag i bunden
 - Komposterende lag i midten
 - Lag som dagligt vendes i toppen
 - Temperaturen i måtten skal hurtigt i vejret, så man undgår yverbetændelser

”Anbefalinger” så langt

- Beluftning
 - Fræsning/harvning er ikke tilstrækkeligt
 - Indblæsning af 1 kubikmeter luft per kvadratmeter per dag giver tilstrækkelig meget ilt til kompossteringsprocessen
 - 1,2 meter imellem rørene giver en jævn beluftning

”Anbefalinger” så langt

- Staldindretning
 - Kummen skal være imellem 80-100 cm dyb
 - Kotrafikken reguleres, så man undgår spidsbelastninger
 - 10 kvadratmeter per ko er indtil videre minimum

Hollænderne er foreløbig foran..

..men vi skal nok nå derhen..

